

ВОДИЧ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА

Саобраћај

a

Завод за унапређивање образовања и васпитања

www.zuov.gov.rs

ВОДИЧ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА Саобраћај

Београд, 2022.

ВОДИЧ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА
Саобраћај

Завод за унапређивање образовања и васпитања
Београд
2022. година

Садржај:

УВОД.....	1
ОПИС ПОДРУЧЈА РАДА	2
ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ	6
ОПИСИ КВАЛИФИКАЦИЈА.....	9
ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ.....	29
НАСТАВНИ ПЛАНОВИ	30
МАТУРСКИ И ЗАВРШНИ ИСПИТ.....	61
ТАКМИЧЕЊА	63
ЗАНИМЉИВОСТИ	64
КОРИСНИ ЛИНКОВИ	65

УВОД

Водич за подручје рада саобраћај, намењен је ученицима, родитељима, наставницима, директорима и свим учесницима у образовном процесу. Прегледни приказ широког спектра информација које се односе на квалификације које се тренутно образују у овом подручју од користи је школама које конкуришу за одређене образовне профиле. Водич садржи важне податке потребне за планирање уписа, припрему планова набавки, као и планирање стручних кадрова. Једноставно и прегледно приказани су подаци о квалификацијама, наставним плановима према којима се реализује образовни процес, правилницима о степену и врсти образовања наставника, стручних сарадника и помоћних наставника, норматива у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање планова и програма образовања. Ученицима и њиховим родитељима представљене су корисне информације о описима квалификација и школама у које образују ученике у подручју рада саобраћај. Савремени трендови мењају динамику образовног процеса и неопходна су стална прилагођавања, тако да овај водич представља поуздан извор информација о предметима који се изучавају у образовним профилима, о такмичењима и занимљивостима везаним за област саобраћаја.

NEKI NASLOV

ОПИС ПОДРУЧЈА РАДА

Подручје рада саобраћај подељено је на уже области према видовима саобраћаја:

- друмски саобраћај и транспорт;
- железнички саобраћај и транспорт;
- водни саобраћај;
- ваздушни саобраћај;
- птт саобраћај;
- логистика, интерmodalни и унутрашњи транспорт.

Група друмски саобраћај и транспорт

Друмски саобраћај и транспорт је најзаступљенији у систему средњег стручног образовања у подручју рада саобраћај. Образовни профили засновани на стандардима квалификација омогућавају ученицима стицање знања, вештина и ставова, односно компетенција за обављање послова у области друмског саобраћаја и транспорта: послови организације транспорта терета и путника, административно-комерцијални послови у транспортним и саобраћајним компанијама и техничким прегледима, посао возача теретних моторних возила, вршење обуке вожње кандидата за возаче и др. Активни образовни профили у овој области су: техничар друмског саобраћаја, возач моторних возила, инструктор вожње (специјалистичко образовање) и немодернизоване образовне профиле за специјалистичка звања (возач аутобуса – специјалиста, возач тролејбуса – специјалиста, возач трамваја – специјалиста и техничар друмског саобраћаја – специјалиста).

Група железнички саобраћај и транспорт

Железнички саобраћај и транспорт је у процесу модернизације и у систему средњег стручног образовања у подручју рада саобраћај традиционално има значајну улогу. Образовни профили засновани на стандардима квалификација омогућавају ученицима стицање знања, вештина и ставова, односно компетенција за обављање послова у области железничког саобраћаја и транспорта: послови организације транспорта терета и путника на железници, административно-комерцијални послови у транспортним и саобраћајним компанијама на железници, послови службе вуче,

послови у инфраструктури железнице и др. Активни образовни профили у овој области су: техничар вуче и образовни профили чија је модернизација у току, саобраћајно-транспортни техничар, техничар техничко-колске делатности, транспортни комерцијалиста, возовођа и кондуктер у железничком саобраћају. Након усвајања стандарда квалификација, очекује се увођење нових образовних профиле: техничар управљања железничким саобраћајем, транспортни техничар у железничком саобраћају (оба имају и могућност реализације у складу са Законом о дуалном образовању) и техничар безбедности железничког саобраћаја.

Група водни саобраћај

Природни ресурси којима располаже Србија, природни положај и погодност великих река и канала за пловидбу не користе се у довољној мери. Развој водног саобраћаја на унутрашњим пловним путевима у Републици Србији има стратешки значај за повећање конкурентности домаће привреде и унапређење заштите животне средине. Стандардизација квалификација створила је повољан амбијент за модернизацију образовних профиле за занимања у области водног саобраћаја и ученици имају могућност да се кроз школовање припреме за послове које обавља посада, уз могућност даљег напредовања до највиших звања на бродовима у унутрашњој пловидби. Активни образовни профили у овој области су: научни техничар – речни смер, бродовођа (у процесу модернизације) и научни техничар – поморски смер (не уписује се).

Група ваздушни саобраћај

Развој ваздушног саобраћаја је веома интензиван у Републици Србији, велика су улагања у инфраструктуру, отварају се нови аеродроми за комерцијални саобраћај и сваке године бележи се раст броја путника. Остварено је повезивање наше земље са удаљеним дестинацијама широм планете интерконтиненталним летовима са домаћих аеродрома, пружају се услуге највећим међународним авио-компанијама, обавља се контрола безбедности ваздушног саобраћаја на небу изнад Србије, Црне Горе и дела Босне и Херцеговине, уз примену најсавременијих светских и европских стандарда. Стандардизација квалификација у области ваздушног саобраћаја у надлежности је европских тела и домаћа регулатива потпуно прати све измене, тако

да су образовни профили актуелни и веома популарни међу ученици који имају могућност да се кроз школовање припреме за послове које обављају запослени на аеродромима, у контроли летења и у авио-компанијама. Активни образовни профили у овој области су: техничар ваздушног саобраћаја (настава на српском и билингвална настава на енглеском и српском језику), техничар ваздушног саобраћаја за спасавање, техничар ваздушног саобраћаја за безбедност, техничар за безбедност информационо-комуникационих система у ваздушном саобраћају.

Група ПТТ саобраћај

Данас потпуно раздвојени системи поштанског и телекомуникационог саобраћаја развијали су се дуго година кроз државни систем поште који је пружао поштанске, телеграфске и телефонске услуге. Либерализација тржишта услуга омогућила је улазак приватних оператора који пружају услуге брзе поште, телекомуникационе услуге фиксне, мобилне телефоније и интернет саобраћаја, као и услуга у вези са платним прометом и дистрибуцијом телевизијског (и радио) сигнала преко кабла и сателита. Динамичан развој сектора телекомуникација и зависност од електротехничких система који се користе, телекомуникациони саобраћај су приближиле подручју рада електротехника, изузев пружања телекомуникационих услуга као чисто саобраћајне делатности. Занимања која су актуелна у овој области су оператор у пошти, шалтерски службеник у пошти, агент продаје (саветници и продавци на продајним местима оператора).

Пошта Србије је иницирала модернизацију образовног профиле техничар птт саобраћаја и након усвајања стандарда квалификације Техничар поштанског саобраћаја и телекомуникационих услуга, у овој области активан је модернизован образовни профил истог назива.

Група логистика, интермодални и унутрашњи транспорт

Добра организација унутрашњег транспорта, токова залиха и готових производа подижу ефикасност производње. Савремени појам „логистика“ постаје синоним процес управљања залихама и истовремено има далеко шире значење, у смислу ефикасног система транспорта различитих роба у право време и на право место. Експлоатационе предности поједињих видова саобраћаја, када се правилно

планирају транспортни процеси омогућавају ефикасније и јефтиније задовољење транспортних захтева, бољу транспортну услугу кроз примену интермодалног транспорта. Занимања референта у логистичким и шпедитерским предузећима, у организацији транспорта у лукама, терминалима, логистичким центрима, на аеродромима и други послови у организацији транспорта унутар великих индустријских система и послови непосредне манипулације теретом захтевају стручна знања из ове области.

Активни модернизован образовни профили су: техничар за логистику и шпедицију (постепено мења образовни профил техничар унутрашњег транспорта) и руковац средствима унутрашњег транспорта.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

У подручју рада саобраћај се образују следећи профили/ квалификације:

КВАЛИФИКАЦИЈА / ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ	НОКС НИВО	Просветни гласник са правилником о плану и програму
Техничар друмског саобраћаја	4	8/18, 4/19
Техничар вуче	4	10/13, 11/13, 8/21
Саобраћајно-транспортни техничар	4	10/13, 11/13
Транспортни комерцијалиста	4	10/13, 11/13
Техничар управљања железничким саобраћајем	4	4/22
Транспортни техничар у железничком саобраћају	4	4/22
Техничар безбедности железничког саобраћаја	4	4/22
Техничар ПТТ саобраћаја	4	10/13, 11/13
Техничар поштанског саобраћаја и телеекомуникационих услуга	4	2/22
Техничар унутрашњег транспорта	4	10/13, 11/13
Техничар за логистику и шпедицију	4	5/17, 8/21
Наутички техничар – речни смер	4	10/13, 11/13, 8/21
Техничар ваздушног саобраћаја	4	10/15, 3/16, 15/18, 2/20, 5/20, 2/22
Техничар ваздушног саобраћаја – енглески језик, српско-енглески	4	15/18, 5/20, 2/22
Техничар ваздушног саобраћаја за безбедност	4	10/15, 3/16, 15/18, 2/20, 5/20, 2/22
Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање	4	10/15, 3/16, 15/18, 2/20, 5/20, 2/22
Техничар за безбедност информационо- комуникационих система у ваздушном саобраћају	4	7/19, 5/20, 15/20
Возач моторних возила	3	8/18, 4/19
Возовођа	3	10/13
Кондуктер у железничком саобраћају	3	10/13
Руковалац средствима унутрашњег транспорта	3	10/13, 8/21
Бродовођа	3	10/13

Образовни профили за које је израђен стандард квалификације:

1. Техничар друмског саобраћаја
2. Техничар вуче
3. Техничар управљања железничким саобраћајем
4. Транспортни техничар у железничком саобраћају
5. Техничар безбедности железничког саобраћаја
6. Техничар поштанског саобраћаја и телекомуникационих услуга
7. Техничар за логистику и шпедицију
8. Наутички техничар – речни смер
9. Техничар ваздушног саобраћаја
10. Техничар ваздушног саобраћаја за безбедност
11. Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање
12. Техничар за безбедност информационо-комуникационих система у ваздушном саобраћају
13. Возач моторних возила
14. Руковалац средствима унутрашњег транспорта

Образовни профили за које су израђени најновији стандарди квалификације и Планови и програми наставе и учења засновани на стандардима квалификација су из области железничког саобраћаја. Стари образовни профили у групи железнички саобраћај биће стављени ван снаге и замењени плановима и програмима наставе и учења заснованим на стандардима квалификација за нове образовне профиле у четврогодишњем трајању:

1. Техничар управљања железничким саобраћајем
2. Транспортни техничар у железничком саобраћају
3. Техничар безбедности железничког саобраћаја.

Образовни профили за које се ученици образују по старим плановима и програмима наставе и учења (немају израђен стандард квалификације):

1. Техничар унутрашњег транспорта (4-годишњи програм)
2. Возовођа (ставља се ван снаге од школске 2023/24. године)
3. Кондуктер у железничком саобраћају (ставља се ван снаге од школске 2023/24. године)
4. Бродовођа

За образовни профил Техничар унутрашњег транспорта, кроз процес припреме стандарда квалификације израђен је стандард квалификације Техничар за логистику и шпедицију и истоимени профил замењује стари.

Када је реч о трогодишњим образовним профилима са листе (Бродовођа), потреба да се покрене иницијатива за припрему стандарда квалификација није потврђена и разматра се перспектива образовања ученика на нивоу 3 кроз нове квалификације.

ОПИСИ КВАЛИФИКАЦИЈА

ВОЗАЧ МОТОРНИХ ВОЗИЛА

Општи подаци

- Ниво III
- Трајање 3 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група друмски саобраћај

Циљ образовања

Оспособљавање лица за управљање теретним моторним возилима и обављање осталих послова у друмском превозу терета.

Дужности - стручне компетенције

- Припремање документације и возила
- Управљање теретним моторним возилом
- Контрола терета у току утовара, транспорта и истовара
- Вођење документације и евиденције
- Преглед и нега возила
- Безбедност и здравље на раду

РУКОВАЛАЦ СРЕДСТВИМА УНУТРАШЊЕГ ТРАНСПОРТА

Општи подаци

- Ниво III
- Трајање 3 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група логистика, интермодални и унутрашњи транспорт

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за самостално обављање послова припреме, прегледа и употребе средстава унутрашњег транспорта (виљушкара, дизалица, утоваривача, подизних платформи, транспортера и сл.) уз поштовање мера безбедности и заштите здравља на раду.

Дужности - стручне компетенције

- Припрема и провера исправности средстава унутрашњег транспорта пре пуштања у рад
- Управљање и руковање средствима унутрашњег транспорта
- Превентивно одржавање средстава унутрашњег транспорта
- Предузимање мера безбедности и здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара
- Кључне компетенције

КОНДУКТЕР У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ

Општи подаци

- Ниво III
- Трајање 3 године
- Заснована на опису послова и задатака, циљевима и задацима предмета
- Група железнички саобраћај

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за обављање послова кондуктера у железничком саобраћају.

Дужности - стручне компетенције

- Преглед и контрола возних исправа и продаја возних карата
- Опслуживање путника (информације, упутства, помоћ при уласку и изласку из воза и сл.)
- Безбедност путника у возу (контрола врата, прозора и пролаза и понашања путника)
- Хигијенско-технолошки послови на возу (чистоћа кола, проветравање, грејање, правилна употреба опреме и уређаја у купеима и колима и сл.)
- Вођење евиденција

ВОЗОВОЋА

Општи подаци

- Ниво III
- Трајање 3 године
- Заснована на опису послова и задатака, циљевима и задацима предмета
- Група железнички саобраћај

Циљ образовања

Оспособљавање ученика да непосредно учествује у регулисању железничког саобраћаја на терминалу или у комбинованим условима.

Дужности - стручне компетенције

- Пописује воз у полазним станицама
- Врши проверу исправности кола и товарног прибора
- Припрема и саставља путне листове
- Утврђује да ли је обезбеђен потребан број кочница за кочење воза
- Израђује извештај о саставу возова
- Води рачуна о раду воза током путовања, узимању и остављању кола у успутним станицама
- По потреби обавља и друге послове у вези са безбедношћу возова

БРОДОВОЂА

Општи подаци

- Ниво III
- Трајање 3 године
- Заснована на опису послова и задатака, циљевима и задацима предмета
- Група водни саобраћај

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за обављање послова бродовође у речном саобраћају.

Дужности - стручне компетенције

- Управљање пловидбом и маневрисање
- Сигнализација другим пловилима током пловидбе
- Учествовање у спасавању путника, посаде и терета у случају хаварије брода
- Вођење бродског дневника и осталих евидентија о броду и товару

ТЕХНИЧАР ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група друмски саобраћај

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за организацију превоза у путничком и теретном друмском саобраћају.

Дужности - стручне компетенције

- Припрема документације за возача и возило
- Организација превоза у путничком и теретном саобраћају
- Унутрашња контрола саобраћаја
- Вођење евиденције и документације
- Учествовање у изради пројектне документације

ТЕХНИЧАР ВУЧЕ

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група железнички саобраћај

Циљ образовања

Осспособљавање ученика за обављање послова машиновође у железничком саобраћају (за припрему и преглед вучног возила за експлоатацију, вршење примопредаје у почетној/крајњој станици или јединици вуче, за управљање и контролу рада вучног возила током вожње уз предузимање мера безбедности и здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара).

Дужности - стручне компетенције

- Припрема и преглед вучног возила за експлоатацију
- Примопредаја вучног возила у почетној/крајњој станици или јединици вуче
- Управљање и контрола рада вучног возила
- Предузимање мера безбедности и здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара
- Кључне компетенције

ТЕХНИЧАР УПРАВЊАЊА ЖЕЛЕЗНИЧКИМ САОБРАЋАЈЕМ

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група железнички саобраћај

Оспособљава ученике за послове регулисања саобраћаја возова, организације и контроле рада станичног и возног особља, послове пријема и отпреме воза, те руковање савременим системима за управљање и надзор железничког саобраћаја и примену прописаних мера безбедности и здравља на раду.

- Регулисање саобраћаја возова
- Организација и контрола рада станичног и возног особља
- Пријем и отпрема воза
- Руковање савременим системима за управљање и надзор железничког саобраћаја
- Кључне компетенције

ТРАНСПОРТНИ ТЕХНИЧАР У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група железнички саобраћај

Оспособљавање ученика за пружање информација о саобраћају возова и презентовање железничке услуге различитим корисницима, као и за обављање других транспортно-комерцијалних послова у превозу робе и путника и организационих и техничких послова у оквиру транспортне и колске службе. Ученици се оспособљавају да користе информациони систем железнице, апликативне софтвере, уређаје и друга средства за подршку при организацији, праћењу и обезбеђивању безбедног и уредног железничког саобраћаја.

- Информисање и комуникација са корисницима железничких услуга у превозу робе и путника
- Припрема документације и вођење евидентија транспортно-комерцијалних послова у железничком превозу робе
- Припрема документације и вођење евидентија транспортно-комерцијалних послова у железничком превозу путника
- Учешће у техничком надзору и пословима у оквиру колске и транспортне службе
- Кључне компетенције

ТЕХНИЧАР БЕЗБЕДНОСТИ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група железнички саобраћај

Оспособљавање ученика за обављање послова техничких прегледа вучених возила, појединачно и у возовима, контроле исправности састава воза, вршење проба кочница, контроле безбедности товарења и осигурања товара теретних кола, сачињавање обавезне евиденције коју води железнички превозник, те за извршавање специфичних техничко-оперативних поступака у ситуацијама које могу да угрозе безбедност саобраћаја или да утичу на функционалност вучених возила.

- Технички преглед вучених возила, појединачно и у возовима
- Контрола исправности састава воза и вршење пробе рада кочница
- Контрола безбедности товарења и осигурање товара теретних кола
- Сачињавање евиденција железничког превозника у веза са сатвавом и кочењем воза
- Кључне компетенције

САОБРАЋАЈНО-ТРАНСПОРТНИ ТЕХНИЧАР (ОТПРАВНИК ВОЗОВА)

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису послова и задатака, циљевима и задацима предмета
- Група железнички саобраћај

Циљ образовања

Оснапобљавање ученика за обављање послова отправника возова (вршење саобраћајно-техничких, путничко-комерцијалних и транспортно-комерцијалних послова на железници, ради осигурања безбедног улаза, излаза и пролаза возова у станици и надзора над кретањем возова на делу пруге до суседних станица).

Дужности - стручне компетенције

- Праћење хода возова на прузи
- Информисање путника у станици о кретању возова
- Обезбеђивање вожње пружних возила
- Руковање сигнално-сигурносним уређајима
- Дочекивање и отправљање возова
- Контрола правилног састава возова
- Пријем, сређивање и испостављање пропратних возних исправа
- Издавање наредби и надзор над маневрисањем
- Надзор над утоваром пртљага и тако даље

ТРАНСПОРТНИ КОМЕРЦИЈАЛИСТА

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису послова и задатака, циљевима и задацима предмета
- Група железнички саобраћај

Циљ образовања

Оснапобљавање ученика за обављање транспортно-комерцијаних послова на железници (саставља закључке благајне, врши дневни и месечни обрачун станичне благајне, даје информације о реду вожње, саобраћању возова, ценама, води прописану евиденцију, врши примопредају благајне у смени и др.).

Дужности - стручне компетенције

- Обављање транспортно-комерцијаних послова
- Презентација понуде железнице
- Давање свих потребних информација путницима и пословним сарадницима
- Вођење благајне
- Наплата превознине и других накнада
- Снабдевање возопратног особља превозним исправама

ТЕХНИЧАР ПТТ САОБРАЋАЈА

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису послова и задатака, циљевима и задацима предмета
- Група ПТТ саобраћај

Циљ образовања

Оснапобљавање ученика за обављање свих поштанских услуга (пријем и расподелу пошиљака, израда поштанско-царинске документације, пружање услуга новчаног пословања и др.).

Дужности - стручне компетенције

- Обављање преузимања и расподеле пошиљака и новчаних докумената
- Израда поштанско-царинске документације за пошиљке
- Руковање новцем и другим благајничким средствима
- Задуживање и раздуживање поштара исплатним документима и новцем

ТЕХНИЧАР ПОШТАНСКОГ САОБРАЋАЈА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНИХ УСЛУГА

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група ПТТ саобраћај

Циљ образовања

Освртавање ученика за обављање поштанских, поштанско-финансијских, поштанско-логистичких послова и пружање телекомуникационих услуга у пошти или код оператора у телекомуникационом саобраћају (кориснички центри оператора мобилне/фиксне телефоније, кабловске телевизије и интернета).

Дужности - стручне компетенције

- Планирање и организација рада на радном месту у јединицама поштанске мреже
- Пружање поштанских и поштанско-логистичких услуга
- Пружање поштанско-финансијских услуга
- Пружање телекомуникационих услуга
- Вођење комуникације са корисницима услуга у информативним центрима
- Кључне компетенције

ТЕХНИЧАР УНУТРАШЊЕГ ТРАНСПОРТА

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису послова и задатака, циљевима и задацима предмета
- Група логистика, интермодални и унутрашњи транспорт

Циљ образовања

Оснапобљавање ученика за обављање послова у непосредној производњи транспортних и претоварних услуга и за административне послове у области унутрашњег транспорта, послове саобраћајно-претоварног оператора, оператора претоварног постројења, оператора жичара и сл.

Дужности - стручне компетенције

- Диспетчерски послови распоређивања транспортних радника и претоварне механизације
- Вођење евидентије о учинку транспортних радника и руководаца претоварним машинама, израда извештаја
- Контрола техничког одржавања механизације за претовар и др.
- Планирање и организација пријема и отпреме робе и комуникација са наручиоцима услуга
- Обрачун цена и израда понуда за шпедитерске услуге и послове
- Контролисање превозних исправа
- Обављање послова у вези са царињењем робе

ТЕХНИЧАР ЗА ЛОГИСТИКУ И ШПЕДИЦИЈУ

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група логистика, интермодални и унутрашњи транспорт

Циљ образовања

Оснапобљавање ученика за организовање превоза робе, посредовање и заступање при царинским пословима, организовање складиштења и руковања робом и праћење унутрашњег тока робе.

Дужности - стручне компетенције

- Организација превоза робе
- Посредовање и заступање при царинским пословима
- Организација складиштења и руковања робом
- Праћење унутрашњег тока робе

ТЕХНИЧАР ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група ваздушни саобраћај

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за земаљско опслуживање ваздухоплова на ваздухопловном пристаништу и планирање и припрему лета.

Дужности - стручне компетенције

- Врши послове диспечера саобраћаја
- Врши послове контролора опслуге ваздухоплова, путника и ствари
- Врши послове припреме и планирања лета
- Врши послове балансирања ваздухоплова

ТЕХНИЧАР ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група ваздушни саобраћај

Циљ образовања

Оснапобљавање ученика за спречавање радњи незаконитог ометања на аеродрому.

Дужности - стручне компетенције

- Праћење стања безбедности на аеродрому и поступање у ванредним ситуацијама
- Контрола приступа лица и возила обезбеђивано рестриктивној зони
- Контрола путника и ручног пртљага - Контрола предатог пртљага
- Контрола робе и поште

ТЕХНИЧАР ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА ЗА СПАСАВАЊЕ

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група ваздушни саобраћај

Циљ образовања

Оспособљавање ученика за трагање и спасавање, спасилачко - ватрогасно обезбеђивање аеродрома и снабдевање ваздухоплова горивом.

Дужности - стручне компетенције

- Врши трагање
- Врши спасавање
- Врши превенцију и заштиту од пожара
- Врши гашење пожара
- Врши пријем горива за ваздухоплове у складиште и снабдевање ваздухоплов горивом

ТЕХНИЧАР ЗА БЕЗБЕДНОСТ ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНИХ СИСТЕМА У ВАЗДУШНОМ САОБРАЋАЈУ

Општи подаци

- Ниво IV
- Трајање 4 године
- Заснована на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања
- Група ваздушни саобраћај

Циљ образовања

Освособљавање ученика за спречавање нарушавања безбедности информационо - комуникационих система у ваздушном саобраћају и спровођење прописаних безбедносних протокола.

Дужности - стручне компетенције

- Инсталирање и конфигурисање комуникационих уређаја на аеродрому
- Инсталирање и подешавање серверске инфраструктуре на аеродрому
- Вршење надзора информационог система у ваздухопловству
- Инсталирање и конфигурисање специфичних аеродромских система
- Израда документације

ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ

Дуално образовање је модел средњег стручног образовања у оквиру кога се знање стиче и у школи и у компанији. Учењем кроз рад ученици усвајају практична и применљива знања у реалном радном окружењу, у компанији.

Тренутно се у понуди система средњег стручног образовања у подручју рада саобраћај налази 8 образовних профиле, чији је План и програм наставе и учења прилагођен за реализацију по дуалном моделу образовања.

На бази прописаних исхода учења, школа у сарадњи са послодавцем, израђује План реализације учења кроз рад који садржи опис активности, место и динамику остваривања учења кроз рад.

Образовни профили прилагођени за реализацију по моделу дуалног образовања:

- Техничар вуче
- Техничар поштанског саобраћаја и телекомуникационих услуга
- Техничар за логистику и шпедицију
- Наутички техничар – речни смер
- Техничар ваздушног саобраћаја
- Техничар ваздушног саобраћаја за безбедност
- Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање
- Техничар за безбедност информационо-комуникационих система у ваздушном саобраћају

НАСТАВНИ ПЛНОВИ

За образовне профиле који су наведени у претходном делу (модернизовани образовни профили засновани на стандардима квалификација), биће приказани делови планова наставе и учења. Детаљан приказ планова са изборним предметима и додатним облицима васпитнообразовног рада као и приказ програма наведених квалификација се налази у бројевима Службених гласника / Просветних гласника који су приказани на страни бр. 5.

Овај приказ планова служи као оријентир кроз које предмете се остварују исходи компетенција које обухватају одређене квалификације као и основа за поређење начина остваривања одређених квалификација.

Такође приликом реализације Државне матуре која је планирана од школске 2024/25 у оквиру теста знања планирано је да се проверавају базична знања везана за област саобраћаја, која се изучавају и чији се исходи остварују, у свим поменутим квалификацијама.

Ради лакшег разумевања планова који су приказани, потребно је нагласити да у стручном образовању постоји законски прописан однос општеобразовних и стручних предмета као и да све савремене квалификације у оквиру стручних предмета садрже предмете кроз који ће се стицати вештине односно увежбавати све оно што је научено кроз друге предмете. Овакви предмети управо представљају сублимацију свих знања и вештина неопходних за обављање одређеног посла. Зато се у оквиру ових предмета реализује и блок настава која често подразумева и одлазак код послодавца и упознавање са карактеристикама занимања за која се образују ученици.

ВОЗАЧ МОТОРНИХ ВОЗИЛА

Напомена.*Ученик бира са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	ВОЗОВОЋА												УКУПНО годишње					
	I РАЗРЕД, годишње						II РАЗРЕД, годишње						III РАЗРЕД, годишње					
	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	недељно	
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН
1. Основни саобраћај и транспорта	2	74														74	74	
2. Железничка постројења	2	74						2	70							144	144	
3. Информациони системи железнице							2	70										
4. Познавање робе са транспортном механизацијом							2	70								70	70	
5. Основни саобраћајне психологије	2	74														60	60	
6. Железнички саобраћај	2	74					3	105			4	120				299	299	
7. Возна средства и вена возова	2	74					2	70										
8. Превоз ствари							3	105			2	60				165	165	
9. Средства осигурања и везе							2	70								130	130	
10. Превоз путника											2	60				60	60	
11. Употреба кола											2	60				90	90	
12. Транспортно право, маркетинг и шпепдиција																60	60	
13. Практична настава													60		120	120	120	
Б2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА																		
1. Изборни предмети према програму образовног профиле																		
Укупно Б1+Б2	8	2	296	74	19	4	560	140	60	17	4	510	120	120	1471	334	180	1880
Укупно	10	370			23	760							21	750				

Напомена:**Ученик нема могућност избора са листе изборних општеобразованих или стручних предмета – стари програм

КОНДУКТЕР У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ

Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	I РАЗРЕД												II РАЗРЕД												III РАЗРЕД												УКУПНО					
	недељно						годишње						недељно						годишње						недељно						годишње						укупно					
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ								
1. Основни саобраћај и транспорта	2			74				2			70				2			60				74				74				74				74								
2. Немачки језик - стручни		2		74																														204								
3. Железничка постројења		2		74																															60							
4. Основни саобраћајне психологије																																				60						
5. Информациони системи железнице																																				204						
6. Превоз путника		2		74				2			70				2			60				204															204					
7. Железнички саобраћај								3			105																								225							
8. Превоз ствари								2			70																								90							
9.																																				90						
10. Транспортно право, маркетинг и штедиџија								3			105																								60							
11. Употреба кола								2			74				6			60				60											60									
12. Практична настава																																				60						
Б2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА																																										
1. Изборни предмети према програму образовног профиле																																										
Укупно Б1+Б2	8	2		296			74			14	6		490		210		60		17	4		510		120		120		1296		404		180		1880								
Укупно				10			370			23			760								21																750					

Напомена: **Ученик нема могућност избора са листе изборних општеобразовних или стручних предмета – стари програм

БРОДОВОБА	I РАЗРЕД, годишње												II РАЗРЕД, годишње												III РАЗРЕД, годишње												УКУПНО годишње						
	недељно						недељно						недељно						недељно						недељно						недељно												
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ											
Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	4	6	148	222	13	7	455	245	60	16	5	512	160	60	1115	627	120	1862	74	74	70	70	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64						
1. Техничко цртање са нацртном геометријом	2	74					2	70																																			
2. Техничка механика							2	70																																			
3. Основи електротехнике																																											
4. Метеорологија са хидрологијом							2	70																																			
5. Бродска медицина са ХТЗ-ом																																											
6. Експлоатација бродова и лука																																											
7. Стабилитет и крчење брода																																											
8. Пловидбени прописи са сигнализацијом и правилима избегавања судара																																											
9.							2	70																																			
10. Поморска навигација							3	105																																			
11. Теорија брода							2	70																																			
12. Пловидбено право																																											
13. Бродске машине и уређаји																																											
14. Електроника и телекомуникациони уређаји																																											
15. Практична настава																																											
Б2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА																																											
1. Изборни предмети према програму образовног профиле							13	7	455	245	60	16	5	512	160	60	1115	627	120	1862	21	21	732	732	1880																		
Укупно							10		370		23																																

Напомена: **Ученик нема могућност избора са листе изборних општеобразовних или стручних предмета – стари програм

РУКОВАЛАЦ СРЕДСТВИМА УНУТРАШЊЕГ ТРАНСПОРТА

Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	I РАЗРЕД												II РАЗРЕД												III РАЗРЕД												УКУПНО			
	недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње											
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ								
1. Основи саобраћаја и транспорта	3	111																													111	111								
2. Техничка физика	2	74																													74	74								
3. Терети у транспорту	3	111																													185	74	259							
4. Техничка механика	2	74																													74	74								
5. Техничко цртање са машинским елементима	1	1	37	37																										37	37	74								
6. Безбедност рукувана теретом																															106	32	138							
7. Механизација претовара	3	111	74																												318	212	530							
8. Интермодални транспорт																															111	111	111							
9. Одржавање средстава унутрашњег транспорта																															64	64	128							
10. Прописи у друмском саобраћају																															32	32	60							
11. Складишта																															96	32	128							
12. Предузетништво																															74	74	74							
13. Практична настава																															340	340	340							
Б2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА												1	37		1		32											69	69	69										
1. Изборни предмети према програму образовног профиле												1	37		1		32												69	69	69									
Укупно Б1+Б2												20	(21***)		740		23											1208	557	340	60	2165								
Укупно												17	629		(777**)		(24**)											796	(828**)	(2234**)	(2165)	(2234**)								

Напомена: **Ученик бира са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ПТЕХНИЧАР ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА

Напомена: ** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовни или стручних предмета

ПРЕДМЕТИ	А2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	ТЕХНИЧАР ВУЧЕ												УКУПНО ГОДИШЊЕ Б													
		І РАЗРЕД				ІІ РАЗРЕД				ІІІ РАЗРЕД				ІV РАЗРЕД				УКУПНО ГОДИШЊЕ Б				УКУПНО ГОДИШЊЕ Б					
		недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње		
1.	Техничка физика	2	74																							74	
2.	Основи саобраћаја и транспорта	2	74																							74	
3.	Железничка возила	2	1	74	37	2	2	70	70																144		
4.	Технологија железничког саобраћаја	2	74			2	2	70	70	30	2	1	70	35	30	2	2	62	62						276		
5.	Техничко цртање са нацртном геометријом	2	74																							74	
6.	Железничка постројења					2	70			2	70															140	
7.	Саобраћајна психологија			2	70			30	2	1	70	35	2													70	
8.	Кончице и кончење			2	70			30	2	1	70	35	2													70	
9.	Електрични уређаји			2	2	70	70																			70	
10.	Савремене технологије на железници			2	70			2	1	70	35															70	
11.	Управљање електро-вучним возилима					3	3	105	105	30	3	4	93	124	30	198	229	60	487							175	
12.	Управљање дизел-вучним возилима									2	2	62	62	30	62	62	30	62	30	154							
13.	Предузетништво									2	2	62	62	62	62	62	62	62	62	62							62
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ						2	70			2	70															132	
Изборни предмет према 1 програму образовног профилда*						2	70			2	70															132	
2	Укупно А2+Б	8	3	296	111	12	8	420	280	60	11	6	385	210	60	11	9	279	310	90	1380	911	210	2501	(1512**)		
	Укупно		11	407		20		760		17	(19**)		655		19	(21**)	679	(741**)								(2633**)	
																										2051	
																										(2633**)	

Напомена: ** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Напомена: ** Ученик бира предмет са листе изборних општебразовних или стручних предмета

САОБРАЋАЈНО-ТРАНСПОРТНИ ТЕХНИЧАР

Напомена: **ученик нема могућност избора са листе изборних општеобразовних или стручних предмета – стари програм

ТРАНСПОРТНИ КОМЕРЦИЈАЛИСТА

Напомена: **Ученик неча могућност избора са листе изборних општеобразовних или стручних предмета – стари програм

Напомена:**Ученик нема могућност избора са листе изборних општеборавних или стручних предмета – стари програм

ТЕХНИЧАР ПОШТАНСКОГ САОБРАЋАЈА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНИХ УСЛУГА

Напомена: ** Ученик бира предмет са листе изборних општег образовних или стручних предмета

ТЕХНИЧАР ПОШТАНСКОГ САОБРАЋАЈА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНИХ УСЛУГА по додатном моделу образовања

Напомена: ** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовни или стручних предмета

ТЕХНИЧАР УНУТРАШЊЕГ ТРАНСПОРТА

Напомена: **Ученик нема могућност избора са листе изборних општеобразовних или стручних предмета – стари програм

卷之三

Изборни програми

1 מנגנון אמצעי

*תומחו מילוי

ΕΙΚΟΝΑΣ

Y KYI HUAZHE

YKL

Напомена: **Уче

Завод за унапређивање образовања и васпитања // www.zuov.gov.rs

ТЕХНИЧАР ЗА ЛОГИСТИКУ И ШПЕДИЦИЈУ

Напомена: ** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ТЕХНИЧАР ЗА ЛОГИСТИКУ И ШПЕДИЦИЈУ по дуалном моделу образовања

Напомена: ** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

НАУЧНИКИ ТЕХНИЧАР – РЕЧНИ СМЕР

ПРЕДМЕТИ	недељно	I РАЗРЕД, годишње				II РАЗРЕД, годишње				III РАЗРЕД, годишње				IV РАЗРЕД, годишње				недељно	УКУПНО годишње		
		Т	В	ПН	Т	В	Н	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б		
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7 4 245 140 60 15 2 420 56 270 12 1 300 25 360 15 3 345 69 330 1310 234 56 1020 2620																				
1. Техничка физика	2	70																		70	
2. Прва помоћ на броду	1	35																		35	35
3. Основе саобраћаја и транспорта	2	70																		70	70
4. Техничко цртање са машинским елементима	2	70																		70	70
5. Брод и безбедност пловидбе	3 1 105 35 60																		105	35	60
6. Метеорологија са хидрологијом																			84		84
7. Бродски електро-енергетски систем																			56		56
8. Механика																			106		106
9. Бродске машине и уређаји																			106		106
10. Речна навигација																			60	233	
11. Теорија брода																			254	60	314
12. Бродска електроника и аутоматизација																			50	25	75
13. Технологија превоза																			94	30	94
14. Пловидбени прописи																			92	30	30
15. Предузетништво																			69		69
16. Практична настава																			56	810	866
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ																			96		96
Изборни предмет према програму образовног профилак**																			99		99
1																			2	64	
2 Укупно А2+Б																			1	35	
Укупно																			11	445	17

Напомена: ** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

**ИНАУТИЧКИ ТЕХНИЧАР – РЕЧНИ СМЕР
по дуалном моделу образованја**

Напомена: ** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ТЕХНИЧАР ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА
по дуалном моделу образовања

ТЕХНИЧАР ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ
по дуалном моделу образовања

ТЕХНИЧАР ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА ЗА СПАСАВАЊЕ по дуалном моделу образовања

Водич за подручје рада Саобраћај

ТЕХНИЧАР ЗА БЕЗБЕДНОСТ ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНИХ СИСТЕМА У ВАЗДУШНОМ САОБРАЋАЈУ
по дуалном моделу образовања

Напомена: **Уколико се изаберу само стручни изборни предмети за све профиле у ваздушном саобраћају

ТЕХНИЧАР УПРАВЉАЊА ЖЕЛЕЗНИЧКИМ САОБРАЋАЈЕМ

А1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО							
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње	
	Т	В	Т	В	Б	Б	Т	В	Б	Б	Т	В	Б	Б	Т	В	Б	Б	Т	В	Б	Б	Σ	
1 Српски језик и књижевност	3	111	3	105			3	105			3	93			3	414			414				414	
1.1 Језик и књижевност*	3	111	3	105			3	105			3	93			3	414			414				414	
2 Српски као нематерњи језик*	2	74	2	70			2	70			2	62			2	276			276				276	
3 Странчи језик	2	74	2	70			2	70			2	62			2	276			276				276	
4 Физичко васпитање	2	74	2	70			2	70			2	62			2	276			276				276	
5 Математика	3	111	3	105			3	105			3	93			3	414			414				414	
6 Рачунарство и информатика	2	74																						
7 Историја	2	74																						
8 Географија	2	74																						
9 Биологија	2	74																						
10 Хемија	2	74																						
11 Ликовна култура			1	35																				
12 Социологија са правима грађана																								
Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1	37	3	35			3	105			3	93			3	270			270				270	
1 Грађанско васпитање / Верска настава	1	37	1	35			1	35			1	31			1	138			138				138	
2 Изборни програми према образовном профилу**											2	70			2	132			132				132	
Укупно А1 + Б	19	2	703	74	12	420	(15**)	(15**)	455	(525**)	11	341	(403**)	11	1919	(2051*)	74	1993	(2125**)	1993	(2125**)	1993	(2125**)	
Укупно	21	777	12	420	13 (15**)	455 (525**)	11 (13**)	13 (13**)	341 (403**)	11 (13**)	341 (403**)													

Напомена: *За ученике који наставују слушају на матерњем језику националне мањине
** Ученик бира програм са листе изборних општеобразовних или стручних програма

Т-теорија, В-вежбе, Б-блок настава

Напомена: *За

ТЕХНИЧАР УПРАВЉАЊА ЖЕЛЕЗНИЧКИМ САОБРАЋАЈЕМ

* Напоменена: * Подразумева реалізацію наставе крз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

** Ученик пишет на листе избыточных определений и хинок для сточныхных пропеллера

ТЕХНИЧАР УПРАВЉАЊА ЖЕЛЕЗНИЧКИМ САОБРАЋАЈЕМ по дуалном моделу**

*Дуални модел подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, учење кроз рад код послодавца, вежбе, практичну наставу и учење кроз рад у блоку

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних програма

ТРАНСПОРТНИ ТЕХНИЧАР У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ

Напомена:* За ученике кој наставује слушају на матерњем језику националне мањине
** Ученик бира програм са листе изборних општитеобразовних или стручних програма

Т-теорија, В-вежбе, Б-блок настав

Водич за подручје рада Саобраћај

ТРАНСПОРТНИ ТЕХНИЧАР У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ

ПРЕДМЕТИ	I РАЗРЕД												II РАЗРЕД												III РАЗРЕД												IV РАЗРЕД	
	недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				УКУПНО	годишње				
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В					
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	4	259	148	11	9	385	315	60	9	8	315	280	60	8	248	341	90	1207	1084	210	2501	74	37	111	74	74	74	74	74	74	74	74	74				
1 Железничка инфраструктура	2	1	74	37																																		
2 Основи саобраћаја и транспорта	2		74																																			
3 Организација железничког саобраћаја	2		74		2	3	70	105	30																													
4 Пословни страни језик	1	1	37	37	1	1	35	35	1	1	35	35	1	1	31	31	1	1	31	31	1	1	31	31	1	1	31	31	1	1	31	31	144	105	30	279		
5 Железничка географија	2		74																																			
6 Познавање robe					2	1	70	35																														
7 Железничка возила					3	3	105	105	30																													
8 Саобраћајна психологија					2		70																															
9 Постовне комуникације					1	1	35	35																														
10 Технологија робног превоза						3	2	105	70	18	2	2	62	62	30	167	132	48	347																			
11 Транспортно рачуноводство						3	2	105	70	12	3	2	93	62	30	198	132	42	372																			
12 Технологија превоза путника						2	3	70	105	30	2	2	62	62	30	132	167	60	359																			
13 Управљање железничким саобраћајем													2	2	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62						
14 Пред/зетништво																																						
Б2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМ						2		70		2		2	62																									
Изборни програм						2		70		2		2	62																									
2 према програму образовног профилла																																						
Укупно А2+Б2	7	4	259	148	11	9	385	315	60	11	8	385	280	60	10	11	310	341	90	1339	1084	210	2633	741	741	741	741	741	741	741	741	741	741	741				
Укупно А2+Б2			11		407	20		760		19		725		21																								
Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку																																						
** Ченик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета ваздушном саобраћају																																						

ТРАНСПОРТНИ ТЕХНИЧАР У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ ДО ДУВЛЈНОМ МОДЕЛУ*

На Помена: *Дуални модел подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, учење кроз рад код пословаваца, вежбе, практичну наставу и учење кроз рад у блоку

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних програма

ТЕХНИЧАР БЕЗБЕДНОСТИ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА

A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО				
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Σ
1 Српски језик и књижевност	3	111	3	385	3	105	3	105	3	105	3	90	3	90	3	90	411	411	411	411	411
1.1 — језик и књижевност*	3	111	3	305	3	105	3	105	3	105	3	90	3	90	3	90	411	411	411	411	411
2 Српски као нематерњи језик*	2	74	2	70	2	70	2	70	2	70	2	60	2	60	2	60	274	274	274	274	274
3 Странни језик	2	74	2	70	2	70	2	70	2	70	2	60	2	60	2	60	274	274	274	274	274
4 Физичко васпитање	2	74	2	70	2	70	2	70	2	70	2	60	2	60	2	60	274	274	274	274	274
5 Математика	3	111	3	305	3	105	3	105	3	105	3	90	3	90	3	90	411	411	411	411	411
6 Рачунарство и информатика	2	74															74	74	74	74	74
7 Историја	2	74															74	74	74	74	74
8 Географија	2	74															74	74	74	74	74
9 Биологија	2	74															74	74	74	74	74
10 Хемија	2	74															74	74	74	74	74
11 Ликовна култура			1	35													35	35	35	35	35
12 Социологија са правима грађана									2	70							70	70	70	70	70
Б.ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1	37	3	35	3	35	3	35	3	105	3	90	3	90	3	90	267	267	267	267	267
1 Грађанско васпитање / Верска настава	1	37	1	35					1	35			1	30			137	137	137	137	137
2 Изборни програми према програму образовног профилна**									2	70			2	60			130	130	130	130	130
Укупно А1 + Б	19	2	703	74	12	420	12	420	13 (15**)	(15**) (525**) (455)	11 (13*) (13*)	330 (390*)	11 (13*)	330 (390*)	11 (13*)	330 (390*)	1908 (2038**)	(2038**)	1908 (2038**)	1908 (2038**)	1908 (2038**)
Укупно	21	777															1982 (2112*)	1982 (2112*)	1982 (2112*)	1982 (2112*)	1982 (2112*)

Напомена.*За ученике који наставу слушају на матерњем језику Националне мањине

** Ученик бира програм са листе изборних општеобразовних или стручних програма Т-теорија, В-вежбе, Б-блок настава

ТЕХНИЧАР БЕЗБЕДНОСТИ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА

МАТУРСКИ И ЗАВРШНИ ИСПИТ

Матурски испит је један од елемената система обезбеђивања квалитета стручног образовања. Полагањем матурског испита у средњем стручном образовању, појединац стиче квалификацију неопходну за учешће на тржишту рада.

Матурским испитом се проверава да ли је ученик, по успешно завршеном четврогодишњем образовању, стекао стандардом квалификације прописана знања, вештине, ставове и способности, тј. стручне компетенције за занимање(а) за које се школовао у оквиру образовног профиле. Матурски испит састоји се од три независна испита:

- испит из српског језика и књижевности, односно језика и књижевности на којем се ученик школовао;
- испит за проверу стручно–теоријских знања;
- матурски практични рад.

Поред дипломе, сваки појединац полагањем оваквог испита стиче и тзв. додатак дипломи - Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил, чиме се на транспарентан начин послодавцима представљају стечене компетенције и постигнућа ученика.

Концепт матурског испита заснован је на следећим принципима:

- уједначавање квалитета матурског испита на националном нивоу,
- унапређивање квалитета процеса оцењивања.

Уједначавање квалитета матурског испита на националном нивоу подразумева спровођење испита по једнаким захтевима и под једнаким условима у свим школама.

Унапређивање квалитета процеса оцењивања постиже се применом методологије оцењивања заснованог на компетенцијама, као валидног и објективног приступа вредновању компетенција.

Квалитет оцењивања посебно у домену поузданости и објективности, остварује се и увођењем делимично екстерног оцењивања. Представници послодаваца, стручњаци у одређеној области, обучавају се и учествују као екстерни чланови комисија у оцењивању на матурском испиту.

За сваки образовни профил који је заснован на стандарду квалификација објављен је Приручник о полагању матурског испита којим се детаљно описује начин припреме, организације и реализације испита.

Приручници за образовне профиле на српском језику као и на језицима националних мањина на којима се реализују одређени образовни профили налазе се на сајту Завода за унапређивање образовања и васпитања:

 <https://zuov.gov.rs/zavrsni-ispit-i-maturski-ispit-srednje-strucno/>

Завршним испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за одговарајући трогодишњи образовни профил, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације.

Оцењивање стечености стручних компетенција врши се током реализације - извођења практичних радних задатака. Радни задаци формирани су на основу јединица компетенција и омогућавају проверу оспособљености ученика за примену знања, демонстрацију вештина и професионалних ставова у радном контексту. Наслов овај начин је омогућено мерење знања, вештина, ставова и способности који одговарају Стандарду квалификације.

За сваки образовни профил који је заснован на стандарду квалификација објављен је Приручник о полагању завршног испита којим се детаљно описује начин припреме, организације и реализације испита.

Приручници за образовне профиле на српском језику као и на језицима националних мањина на којима се реализују одређени образовни профили налазе се на сајту Завода за унапређивање образовања и васпитања:

<https://zuov.gov.rs/zavrsni-ispit-i-maturski-ispit-srednje-strucno/>

ТАКМИЧЕЊА

Такмичење ученика има за циљ примену знања ученика из предмета, повећање способности за рад и неговање такмичарског духа.

Организатори Републичких такмичења у подручју рада саобраћај су: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Заједница саобраћајних школа Републике Србије и школа домаћин – организатор такмичења.

Републичка такмичења

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА САОБРАЋАЈНИХ ШКОЛА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Право учешћа на такмичењу имају редовни ученици трећег/четвртог разреда из подручја рада Саобраћај – образовни профил Техничар друмског саобраћаја и Возач моторних возила. Екипу школе чини шест ученика (најмање једна такмичарка) и то по образовним профилима и дисциплинама:

- техничар друмског саобраћаја
- возач моторних возила „Б“ категорије
- возач моторних возила „Ц“ категорије.

Такмичење се састоји из два дела, и то:

1. теоретски део - тест знања и
2. практични део.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА САОБРАЋАЈНИХ ШКОЛА - РЕВИЈАЛНО

Право учешћа на такмичењу имају редовни ученици другог разреда саобраћајних школа свих образовних профиле. Екипу школе чини 2 (два) ученика, а такмичење је ревијалног карактера и састоји се из једног дела:

1. теоретски део - тест знања из основа саобраћаја и транспорта.

ЗАНИМЉИВОСТИ

Поред наведених Републичких такмичења, школе појединачно учествују и на другим такмичењима, смотрама и пројектима на националном и регионалном нивоу.

- Најважнија специфичност саобраћајних школа су здравствени услови за упис ученика, о чему се заинтересовани ученици и родитељи морају информисати код Министарства просвете, науке и технолошког развоја или непосредно у школама.
- Многе школе активно сарађују са привредним субјектима у области саобраћаја и транспорта на пројектима обука, доквалификација и преквалификација запослених.
- Заједница саобраћајних школа Републике Србије је носилац бројних активности унапређење знања лиценцираних кадрова за послове обуке кандидата за возаче.
- Средње саобраћајне школе образују инструкторе вожње за све категорије кроз одговарајуће програме специјалистичког образовања.
- Заједница саобраћајних школа је су-основач Међународног симпозијума „Интердисциплинарност саобраћаја и логистике“ у чији рад су укључене саобраћајне школе из свих држава – некадашњих република у СФРЈ.
- Заједница је организатор ревијалних такмичења ученика саобраћајних школа из земаља централне и југо-источне европе (Словенија, Хрватска, БиХ, Црна Гора, Македонија, Мађарска, Бугарска и Србија, са тенденцијом проширења).

КОРИСНИ ЛИНКОВИ

<https://zuov.gov.rs/zakoni-i-pravilnici/>

<https://zuov.gov.rs/strucno-obrazovanje-i-obrazovanje-odraslih/>

<http://www.upis.mpn.gov.rs/Cir/Pocetna>

http://azk.gov.rs/?page_id=75911

<https://pks.rs/strana/dualno-obrazovanje>

<http://www.zss.edu.rs/>

<http://www.abs.gov.rs/>

